

Proje Bulguları Özeti

Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen SÇP-2021-19562 no'lu "Yüz yüze Öğretimin ve Pandemi Döneminde Uzaktan Öğretimin Akademik Başarı ve Öğretim Yönetim Sistemi Etkileşimleri Açısından Karşılaştırmalı Analizi, Çevrimiçi İzleme Sistemi Geliştirilmesi ve Büyük Veriye Dayalı Politika Önerileri" başlıklı çağrılı araştırma projesi kapsamında üç adet rapor hazırlanmıştır. Raporlarda, COVID-19 salgınından dolayı öğretimin tamamen uzaktan yöntemlerde sürdürüldüğü 2020-2021 Güz dönemine odaklanılarak üniversite çapında yürütülen lisans ve ön lisans programlarındaki derslerdeki not dağılımları ve Öğretim Yönetim Sistemi aktiviteleri veri setleri kullanılmıştır. Not değişimleri, 2020-2021 Güz döneminin kendisinden önce ve sonra gelen dönemlerle karşılaştırılmasını ele almaktadır. Analizler kapsamında ele alınan 2020-2021 Güz dönemine ait Öğretim Yönetim Sistemi verisi ise 5.000.000'dan fazla satırdan oluşmaktadır. Bu doküman, proje kapsamında üretilen raporlardaki kilit bulguları derlemek üzere hazırlanmıştır.

Aşağıda, proje kapsamında ortaya konan bulgular maddeler halinde derlenmektedir:

Not Değişimi

- 2015-2016 ve 2019-2020 dönemlerini de kapsayan 5 Güz dönemi boyunca üniversite genelinde; %29 ile %34 arasında seyreden *A notları oranı*, uzaktan öğretimin sürdürüldüğü 2020-2021 Güz döneminde %43.6'ya ulaşmıştır. Aynı süreçte her dönem artış eğilimi göstererek %15.7'den %21.5'e kadar çıkmış olan *F notları oranı* da 2020-2021 Güz döneminde %13.2'ye kadar gerilemiştir.
- Uzaktan öğretimin sürdüğü 2020-2021 Güz döneminde; derslerdeki *A notları oranının* incelenen 6 güz döneminin en yüksek, *F notları oranının* ise en düşük seviyesinde gerçekleştiği görülmüştür.
- *Tıp ve Sağlık Bilimleri* temel alanında 2015-2016 ve 2019-2020 dönemlerini de kapsayan 5 Güz dönemi boyunca %37-%41 aralığında değişen *A notları oranı*, 2020-2021 Güz döneminde %54.3'e erişmiştir. Benzer şekilde, 5 güz dönemini kapsayan süreçte %9-%10 düzeyinde seyreden *F notları oranı* da 2020-2021 Güz döneminde önemli ölçüde azalarak %5.8'e gerilemiştir.
- *Fen ve Mühendislik Bilimleri* temel alanında 2015-2016 ve 2019-2020 dönemlerini de kapsayan 5 Güz dönemi boyunca %14-%18 aralığında değişen *A notları oranı*, 2020-2021 Güz döneminde %28'e ulaşmıştır. Benzer şekilde 5 güz dönemini kapsayan süreçte %34-%38 düzeyinde seyreden *F notları oranı* da 2020-2021 Güz döneminde %19.6'ya kadar gerilemiştir.
- *Sosyal ve Beşeri Bilimler* temel alanında 2015-2016 ve 2019-2020 dönemlerini de kapsayan 5 Güz dönemi boyunca %26-%29 aralığında değişen *A notları oranı*, 2020-2021 Güz döneminde önemli ölçüde artarak %42'ye çıkmıştır. Benzer şekilde 5 güz dönemini kapsayan süreçte %18-%24 aralığında gerçekleşen *F notları oranı* da 2020-2021 Güz döneminde %14.4'e inmiştir.

- 2019-2020 Güz ve 2020-2021 Güz dönemleri arasında, birimlerin çoğunda *A notları* değişiminin istatistiksel olarak *anlamli* olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p=0.05$). *F notları* incelendiğinde Tıp, Eczacılık ve Sağlık Bilimleri gibi büyük fakültelerde değişimin ($p=0.05$ anlamlılık düzeyinde) istatistiksel olarak *anlamli olmadığı* görülmektedir. *Sosyal ve Beşeri Bilimler* alanında yer alan fakültelerin neredeyse tamamında özellikle *F notlarındaki* değişim istatistiksel olarak *anlamlidir*. *Fen ve Mühendislik Bilimleri* temel alanındaki test sonuçları da değişimin *A notları* ve *F notları* için *anlamli* olduğuna işaret etmektedir.
- *A* ve *F notları* oranlarının 2020-2021 Güz döneminde gözlenen belirgin değişimin ardından hibrit öğretim döneminde (2021-2022 Güz) yüz yüze öğretimin yürütüldüğü 2019-2020 Güz dönemindeki seyrine döndüğü gözlenmiştir. 2020-2021 Güz döneminde dikkat çekici şekilde artış göstererek %30.2'den %43.6'ya çıkan *A notları* oranı, hibrit öğretime geçilen 2021-2022 Güz döneminde bu öncesindeki genel duruma oldukça yaklaşmış ve %30.2'ye kadar inmiştir. Benzer şekilde, 2020-2021 Güz döneminde %13.2'ye kadar gerileyen *F notları* oranı, 2021-2022 Güz hibrit öğretim döneminde %20.3'e çıkararak öncesindeki genel duruma oldukça yaklaşmıştır.

Öğretim Yönetim Sistemi (ÖYS)

- *En Yaygın Etkinlik*: Hacettepe Üniversitesi'nde öğretimin tamamıyla uzaktan yöntemlerle sürdürüldüğü 2020-2021 Güz döneminde eğitmenler tarafından Öğretim Yönetim Sisteminde kullanılan en yaygın etkinlik *Kaynak* paylaşımı etkinliğidir. *URL* paylaşımının da ders başına yaygın bir etkinlik olduğu göze çarpmaktadır.
- *Temel Alanlarda Yaygın Etkinlikler*: *Sosyal ve Beşeri Bilimler* temel alanında *Kaynak* paylaşımını *Ödev* etkinliği takip etmektedir. *Tıp ve Sağlık Bilimleri* ve *Fen ve Mühendislik Bilimleri* temel alanlarında; *Kaynak* ve *URL* paylaşımını, *Forum* ve *Ödev* etkinlikleri izlemektedir.
- *Temel Alanlar Arası Karşılaştırma*: Temel alanlar birlikte değerlendirildiğinde; *Quiz (sınav)* etkinliğinin *Tıp ve Sağlık Bilimleri* ve *Fen ve Mühendislik Bilimleri*'nde, *Sosyal ve Beşeri Bilimler* ve *Diğer* alanlarına oranla daha yaygın kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca *Sosyal ve Beşeri Bilimler* temel alanında *Ödev* etkinliğinin kullanımının öteki alanlardan daha yoğun olduğu da göze çarpmaktadır.

Not Değişimi & Öğretim Yönetim Sistemi (ÖYS)

- 2020-2021 Güz döneminde Öğretim Yönetim Sistemi dersleri temel alanlar bazında kendi içinde kümelendiğinde her temel alanda rastlanan ortak küme tipleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla temel alanlar bazında belli örüntüler mevcuttur.

A Notları Yüksek Kümeler

- *A notlarının* yüksekliğinin ön plana çıktığı kümelerin içerisinde yer alan ders sayıları incelendiğinde (bkz. Tablo 7) *Tıp ve Sağlık Bilimleri* alanında bu küme elemanlarının toplam derslerin %32'sine tekabül ettiği, *Fen ve Mühendislik Bilimleri* ile *Sosyal ve Beşeri Bilimler* alanlarındaki oranların ise

%12 ve %19 düzeyinde seyrettiği gözlenmektedir. Çoğunlukla *Zorunlu ve mevcudu 100'den düşük olan derslerden* oluşmaktadır.

- Bu kümelerdeki dersler bir önceki döneme göre A notları artışında önde gelen kümelerdir. Bu derslerde 2019-2020 Güz döneminde %40-%50 düzeylerinde gözlenen A notu oranları, öğretimin uzaktan yürütüldüğü 2020-2021 Güz döneminde % 80'in üzerine çıkmıştır.
- Toplam aktivite sayıları açısından A notlarının yüksek olduğu kümelerin özellikle *Tıp ve Sağlık Bilimleri* ve *Fen ve Mühendislik Bilimleri* alanlarında, kendi alanları içerisinde düşük seviyede aktivite gerçekleşen kümelerden olduğu gözlenmiştir
- A notlarının yüksek olduğu kümelerin bir diğer ortak özelliği de değerlendirme skorlarının yüksek olmasıdır. Bu kümeler, *Fen ve Mühendislik Bilimleri* ve *Sosyal ve Beşeri Bilimler* alanlarında en yüksek ortalama değerlendirme skoruna sahip dersleri, *Tıp ve Sağlık Bilimleri* alanında ise ikinci en yüksek ortalama skora sahip dersleri kapsamaktadır.

F Notları Yüksek Kümeler:

- F notları yüksekliğinin ön plana çıktığı kümelerde yer alan ve çoğunluğu zorunlu olan dersler, bir önceki dönemde de F notu yüzdesinin yüksek olduğu dersler olup, bu kümelerdeki ders sayıları, bütün alanlardaki toplam derslerin %6-%7'sine karşılık gelmektedir.
- Bu kümelerdeki dersler, kendi alanlarında aktivite sayısı bakımından da yüksek kümeler değildir.

ÖYS Aktivitesi Yüksek Kümeler:

- Öğretim Yönetim Sisteminde yüksek düzeyde aktivite gözlenmesi bakımından aktivitelerde aykırılık sergileyen kümelerdeki dersler, her bir temel alanda sayısal olarak oldukça azınlıktadır. Özellikle *Tıp ve Sağlık Bilimleri* alanında yalnızca 3 ders bu özellik ile ayrılmıştır.
- ÖYS aktivitesi yüksek kümelerde A notlarının oranı bir önceki döneme göre artış, F notlarının oranı ise azalış eğilimindedir. Bu kümelerde yer alan derslerin A notu oranları, kendi alanlarındaki diğer kümelere kıyasla düşük seviyede seyretmektedir. Aynı zamanda F notu oranları da görece olarak düşüktür.
- *Tıp ve Sağlık Bilimleri* ve *Sosyal ve Beşeri Bilimler* temel alanlarının aktivitesi yüksek kümeleri; ortalama değerlendirme skorları açısından kendi alanlarında yüksek skorlu kümeler iken, *Fen ve Mühendislik Bilimleri* temel alanı için bu kümede yer alan derslerin ortalama değerlendirme skorları diğer kümelere kıyasla oldukça düşüktür.